

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. De virtute actiua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

viuentibus vitā materiali, & diuifibili effentialiter requiritur noua pars formæ, vel in instanti, in quo fit nutritio, vel iam antè producta, & huius vnio cum forma præexistēti effentialiter ad nutritionem requiritur: & licet non in illa consistat formaliter, & completiue nutritio viuentis, consistit in illa formalissime augmentatio formæ, quæ in viuentibus effentialiter requiritur ad illorum nutritionem. Quia ad augmentationem viuentis formæ diuifibili effentialiter requiritur augmentatio formæ.

11 Actio, quā arbor abscissum ab alia arbore ramū sibi vnit, immanens est: & similiter actio quā homo suam vnionem extendit ad partem nasi, vel digiti omnino ab illo abscissam: quam iam emortuam iterum viuificat, & sibi vnit, quia omnes hæ actiones sunt immanentes, & alio agenti extrinseco eiusdem speciei fieri nequeunt.

12 Obiicit. Actio nutritiua vitalis fit per intus sumptionem: sed hæ actiones nō sunt per intus sumptionem, sed per iuxta positionem: ergo non sunt vitales. Resp. has actiones, vt plurimum fieri in materia habente partes inter se dispositas, & ordinatas per applicationem factam per intus sumptionem: cuius ordinem, & dispositionem est cum diuersis numero principiis, retinent, quando per iuxta positionem applicantur: & hac ratione hæ actiones dici possunt factæ per intus sumptionem: & non per puram iuxta positionem. Quod si applicantur partes in prima generatione acquisite, etiam illa nutritio non fiat in materia disposita per intus sumptionem, non tamen fit per iuxta positionem tantum: quia ordinatio illa partium, quā habet portio nasi, vel digiti abscissa, non fuit per iuxta positionem instituta: sed per primam viuentis generationem, in qua non fuit additio partis ad partem facta per iuxta positionem.

13 Sensatio externa, & interna, intellectio, & volitio in mea sententia per se ipsas sunt immanentes, & vitales, quia, vt probabo Contr. 5. Punct. 1. per se ipsas procedunt ab anima & illi vniuntur. In sententia, quæ intellectiōnem, & volitionem in termino constituit distinctas à passione, & vnione, quibus inhæret, & vnitur animæ intellectio, & sic reliquæ actiones per vnionem, & inhæsiōnem superadditam, vitales sunt. An verò secundum hanc sententiam, possit illis vitalitas, & immanentia deficere, dependet ab alia quæstione: an videlicet possint ab alio principio actiuo, & in alio extrinseco subiecto produci: & quodcumque horum affirmetur, necessitatem inducit dicendi intellectiōnem, & volitionem, & sensationem posse sine immanentia, & vitalitate existere. Qui affirmant intellectiōnem, & sensationem consistere in actione: & non aliam immanentiam tribuunt sensationi materiali, nisi quia producit a forma, & subiectatur in materia illi vnita, tenentur dicere has actiones esse immanentes per vnionem materiæ ad formā quam immanentiam existimare posse ab illis deficere, quia ad hoc vt anima rationalis sensationem producat in materia, vnio inter vtramque tantum se habet tanquam conditionem, quam Deus poterit supplere: ita vt anima hanc actionem exerceat in materia non sibi vnita: & immanens non sit, neque vitalis: semper tamen immanentiam ad vitalitatem requisitam exigit, quod sufficiens est, vt cum talis actio immanens sit, vitalitatem habeat.

14 Præsentia localis, neque motus progressiuus, & viuentiū motus dilatationis, & cōtractionis, vitales non sunt. De motu cordis, tenet hanc conclusiōem P. Garcia super fen. Aui-cennæ, disp. 50. c. 4. n. 17. & refert S. Th. opusc. 35. & 1. 2. q. 17. art. 9. art. 2. & 3. consentit Ferr. ibid. & P. Vasq. 1. p. q. 51. in explicatione art. 3. & disp. 86. in explicatione huius art. docet cōmestionem, loquutionem, & deambulationem esse vitales, tantum quoad modum, quia alias vitales actiones supponunt. Ratio est, quia eadem præsentia per eandem indiuisibilem actionem, per quam producit motu progressiuo, posset produci motu, quo corpus naturaliter descendit deorsum: quod enim anima rationalis moueatur determinata proprio volitionis actu, vel quod moueatur determinata motu naturali corporis grauis, cui est vnita, non infert, neque inducit diuersitatem actionis, cum principium immediatè, & ratione sui pertingens actionem maneat idem: sicuti actus voluntatis idem manet, siue ab illa cognitione representante idem formale obiectum, siue liberè à duplici cogitatione, siue necessariò ab vna tantum procedat. Secundo, eandem præsentiam numero, quā ego per motum progressiuum acquirō, cum eadem vnione respectu cuiusvis extremi potui in me producere aliud agens eiusdem speciei: ergo actio productiua præsentis nō

habet ex prædicatis specificis agentis, & termini, esse immanentem, neque immanentiam exigere. Addidi cum eadem vnione, ne instares termino nutritionis, qui potest ab alio principio eiusdem speciei transseuntè produci.

Actiones, quibus Carduelis, & Pauo se depingunt coloribus, vitales non sunt, quia proueniunt à temperamento primariū qualitatum, respectu quarū actio productiua coloris nō habet propriam immanentiam, vt probauit Punct. 1.

CONTROVERSIA III. De Potentiis Anima.

Gr iam de Anima secundum se, & ago modo de Anima secundum suam virtutem, propriasque ipsius potentias in communibus actibus in particulari de singulis earum, Controuersis sequentibus.

PUNCTUM PRIMUM.

An Anima per suammet entitatem, virtutem actiuam, atque passiuam habeat respectu suarum operationum.

§. I.

De virtute actiua.

Enodatio huius difficultatis viam aperiet ad passionem distinctas, vel indistinctas in anima constituendas, licet non omnino illam dirimat, quia postquam probauerimus animam concurrere immediatè ad suas operationes, restat sciendum, an concurret se solā, vel potentis, superadditis adiuta.

Vnum est fundamentum Thomistarum, negantium animam immediatè concurrere ad suas operationes, scilicet substantiā non esse immediatè productiuam accidentium: hoc à nobis destructum est in physicis, quapropter in illa expugnando, vel dissoluendo immorandum non est.

PRIMA CONCLUSIO. Anima immediatè concurret effectiue ad suas operationes exercendas. Probo illā specialiter respectu volitionum, ex quibus à paritate licet argueretur anima meretur, & demeretur per actus voluntatis: ergo est libera respectu actuum voluntatis: ergo efficienter concurret ad illos. Primum antecedens est fide sanctum, Prior illatio vix distinctionem admittit. Nolo tamen procedere, quin præcludam effugium, quod forsitan aliquis minus tūte tentabit, si dicat, animam esse liberam mediata, quia libera est voluntas, quæ est passio illius, non immediatè quia immediatè nihil efficit: quod sic impugno. Anima est, quæ primariò meretur, & demeretur: ergo anima est immediatè libera: antecedens puto absque notabili errore non posse in dubiū vocari: consequentiam probaui meriti, & demeriti libertatem cōsequitur: ergo illud, quod primariò immediatè, & per se meretur, est primariò per se, & immediatè liberum: ergo anima, cuius est proprium meritum, & demeritum, inest primariò, & per se, & propria immediata libertas. Confirmatur: animam esse liberā mediā potentia ab ipsa distinctā, tantum dicit potentiam esse liberā, & hanc potentiam subiectari in anima: ergo tantum libertas immediata potentie conuenit immediatè animæ, quatenus anima in se recipit potentia: sed receptio huius potentie in anima, & vnio inter vtramque nō est libera animæ: ergo non est in illius potestate illud, quod tu vocas libertatem mediatam: ergo talis libertas, mediata libertas non est respectu animæ, sed tantum respectu potentie. Viget; Anima tantum se determinauit ad illam libertatem immediatam potentie, quam tu mediatam vocas respectu animæ, quatenus se determinauit ad habendam potentiam quæ postea se determinat sine noua animæ determinatione: sed determinatio animæ ad habendam potentiam, quæ postea se ad actum determinat sine noua animæ determinatione, nullo modo fuit in potestate illius se determinare ad actum liberum voluntatis, quem tu dicis esse mediā: liberum respectu animæ: ergo anima nullo modo est libera respectu talis actus, ex eo præcisè, quod potentia in illa recepta libera sit. Sciatū itā libertate immediatè respectu animæ, illius actiuitas sic facillè statuitur. Illud principium est.

est liberum, & se determinat quod efficitur anima est per se, & formaliter, & immediate principium liberum: ergo anima immediate efficit. Respondebis ad libertatem immediatam sufficere efficientiam mediatam. Contra: Determinatio non distinguitur ab efficientia principij in actu primo indifferenti: ergo principio, cui immediate conuenit determinatio immediate conuenit efficientia.

4 Dices animam posse tribui laudi, vel vituperio opus factum a voluntate, sicut tribuitur Patri, vel tutori opus filij vel pupilli, etiam si opus filij liberum non sit respectu Patris, neque pupilli opus liberum sit Tutori. Contra: Patri vel Tutori tantum laudi, & vituperio datur educatio filij, vel pupilli, quae formaliter libera est respectu Patris, qui liberè filium instruit, probo praecceptoris tradit, illum bonis operibus exerceri cogit, vel haec omittit, & oppositum permittit aut facit, & quia ex hac educatione, & doctrina saepe pendente bona, vel mala opera filij ideo haec laudi, & vituperio Patri tribuntur, quod si filius quem Pater totis viribus optimam doctrinam erudire, & pijs motibus instruere curauit, sinistre operetur, nihil labis ex immundis filij operibus adheret parenti. In voluntate autem aliter se res habet respectu animae; haec enim si actiue non concurrat cum voluntate, nullo modo potest illam regere; ergo non est fundamentum, ut voluntatis laus, vel vituperium propriis operibus acquisitum, animae tribuatur.

5 Eandem conclusionem probo ratione communi pro actibus intellectus & voluntatis sensus interni, & appetitus: illam efformo respectu actuum intellectus, & voluntatis. Voluntas est potentia caeca, quae operari non potest sine cognitione praecedente, quae est necessaria, ut voluntas se determinet ad amandum; ergo principium cognoscens est, quod se determinat ad amandum; ergo anima est formaliter principium cognoscens, & eadem se determinat ad amandum: ergo est principium concurrens effectiue ad cognitionem, & volitionem. Probo consequentiam: non potest cognoscere id, quod non concurret effectiue ad cognitionem, quia cognitio, ut probabo, includit essentialiter actionem cognoscens, quod potest se determinare ad amorem, id, quod non effectiue concurret ad illum, quia determinatio essentialiter dicit actionem principij se determinantis: ergo illud, quod est principium cognoscens, & se determinans ad amandum, est principium productum cognitionis, & volitionis. Ab illo antecedenti: principium cognoscens est, quod se determinat ad amandum, totus discursus legitime trahitur, quia si idem debet esse principium cognoscens, & se determinans ad amandum non sufficeret intellectum cognoscere, & voluntate amare, si intellectus, & voluntas ab animo distinguerentur, quia etiam distinguerentur inter se, & non ex eo quod intellectus intelligeret, & voluntas se determinaret ad amandum, esset idem principium cognoscens, & se determinans ad amorem. Antecedens in quo totus nititur discursus, sic probo. Principium se determinans ad amorem, indiget praevia cognitione, ut videat obiectum, circa quod se debet determinare, sine qua caecum est, & non potest in aliquam partem se mouere, aut in aliquod tendere obiectum: ergo illa lux, seu illa visio, quae possit amissa cecitate se mouere in obiectum quod videt, & inter plura opposita, hoc vel illud eligere pro libertate animae respectu suarum volitionum in illo debet esse, alioqui eodem modo se habebit posita illa lux, seu illa visio in alio, ac si non esset posita, non enim potest principium cecitatem amittere, nisi per visionem propriam illius, neque quidquam proderit principio productum volitionis visio in alio subiecto ab ipso distincto existens, sicut mihi quidquam non prodest Petrum videre obiectum, ut ego illud non videns, possim manu apprehendere, vel in illud tendere progressu motu.

6 Dices cognitionem conducere ut voluntas se determinet ad amandum ex eo quod subiectum habeant commune utraque potentia, etiam si inter se distinguantur. Contra: subiectum commune vel iuuat voluntatem ut se determinet, vel non iuuat: si iuuat illam, actiue concurret, ad volitionem, quod contra te contendo: si non iuuat, quid praestat subiectum commune potentis distinctis ad hoc ut vna dirigatur cognitione, quam non habet, & se determinet ad obiectum, quod per se non cognoscit, & in quod nisi ut prius cognitum ferri nequit: Dices secundo, animam fieri cognoscens, & amantem per cognitionem & amorem eth. cognitionis, & amor in illa non existant, neque ab illa procedat, impugnauit supra hanc solutionem, sed adhuc illius doctrina admissa non satisfacit, quod sic ostendo. Est anima ama-

Franc. de Oviedo, Philosoph. Tom. II.

ret per amorē non productum ab illa, non ideo se determinaret ad amandum, sed voluntas quae amorem producit sed illud principium, quod se ad amandum determinat, debet esse cognoscens: ergo illud principium, quod amorem producit determinando illius existentiam debet esse cognoscens, sed hoc non potest esse voluntas distincta ab anima, quia haec non cognoscit: ergo datur aliud principium cognoscens determinans existentiam amoris per productionem illius, quod non potest esse distinctum ab anima: ergo anima est principium cognoscens, & se ad amorē determinans: ergo est principium productum amoris. Haec ratio eodē omnino modo fit in actibus sensus interni, & appetitus materialis, quia sicut voluntas indiget cognitione ad proprios actus, ita appetitus materialis indiget sensatione ad illorum exercitiū, & sicut voluntas in obiectū incognitum ferri nequit, ita neque appetitus in obiectū non prius sensatum sensu tendere potest. Ex his actibus à paritate argumentum fit pro reliquis actibus intentionalibus sensuum exteriorum.

7 SECUNDA CONCLUSIO. Anima secundum se totam concurrat ad quemlibet actum vitalem producendum in quacunque parte organica materiae, v.g. anima secundum se totam producit visionem factam in pupilla, & sensationem tactus factam in pede. Haec conclusio in anima rationali quæstioni non subiicitur, quae cum diuisibilis sit, eo ipso quod concurrat, secundum se totam concurrat, & cum partes non habeat non potest dici secundum omnes partes concurrere: in reliquis animis diuisibilibus illam probo. Anima secundum se totam, & secundum omnes sui partes virtutem habet ad producendam quamlibet sensationem, siue internam, siue externam, ut probauit Contr. r. punct. 7. ubi statui animas constare partibus homogeneis, quarum quælibet virtutem habet ad producendam quacunque operationem. Deinde anima secundum se totam, & secundum omnes sui partes est sufficienter applicata ad producendam visionem in pupilla, neque ex defectu deorganizationis potest impediri productio visionis in pupilla dependens à parte animae equi existente in pede: ergo illam producat: Animam secundum se totam, & secundum quamlibet partem sui esse sufficienter approximata ad producendam visionem, probo ex dictis 7. Physic. ubi statui, cum communi omnium sententia, agens diuisibile non debere esse immediate applicatum passo secundum omnes sui partes, sed sufficere habere applicationem immediatam ratione alicuius partis, & media hac aliam, & aliam applicari: ergo etiam si anima equi non sit approximata secundum omnes sui partes, sed immediate, & mediate secundum alias, ex quibus fiat vnum agens totale, sufficientem applicationem habebit, ut agat in organum cuiuscunque sensationis, sensationem ibi proportionatam. Deinde ratione organizationis non impediri hanc actionem, sic probo: deorganizatione se tenet ex parte subiecti, & non requiritur ex parte agentis, neque ratione principij actiui, neque in illa parte à qua fluat actio, sed in illa parte subiecti, in qua recipitur, vel cui vnitur illius terminus: ergo visio recipienda tantum in pupilla, etiam si producenda sit à tota anima non requirit deorganizationem in tota anima, sed in illa parte subiecti, in qua sensatio est exercenda, vel cui ipsa, vel illius terminus est vnendus: ergo cum animae pars in pede existens virtutem habeat producendi visionem in pupilla oculi, & illam habeat sufficienter applicatam, & ratione deorganizationis non repugnet, necessarium suam virtutem exercet, & actiue ad visionem, & quamlibet sensationem exercendam in quacunque parte corporis concurrat.

8 Obiicies primò. Pars animae existens in pede respectu pupillae non est actus informans, sed assitens, quia tantum informat partem pedis, & non pupillam: ergo non potest in illa sensationem producere, quia forma assitens non potest exercere actiones vitales in subiecto, cui tantum assitit, & non informat, & ideo ex operationibus vitalibus quae exercet anima in corpore, inferimus non esse actum pure assistentem, sed informantem. Respondeo partem animae existentem in pede non esse actum informantem respectu materiae pupillae, cui non est immediate per se vnita, nihilominus non dici pure assistentem ratione vnionis mediatæ, quam habet cum illa, quia actus pure assitens nullam dicit vnionem cum subiecto, cui assitit: Sed quidquid sit de modo loquendi. Respondeo ad hoc ut anima producat actionem vitalem in hac parte subiecti secundum omnes partes sui sufficere informare talem partem subiecti, immediate secundum aliquam partem sui, & esse vnitam secundum omnes

omnes alias huic parti informanti subiectum sensationis, ut patet in nutritione, in qua forma adæquata producit partem formæ sibi necessariò vnitam, quam separatam producere non potest, non tamen requiritur hanc vniri omnibus partibus formæ adæquata, quæ ad illius productionem conducunt, sed tantum necesse est alicui immediatè vniri, & reliquis mediatè ratione huius.

9 Obiicies secundò. Anima producit visionem per actionem immanentem: ergo illa pars animæ cui visio non est immanens, non potest concurrere ad illius productionem: sed visio non est immanens parti animæ equinæ existenti in pede: ergo non potest hæc pars ad visionem concurrere. Respondeo animam producere visionem per actionem immanentem formaliter alicui parti animæ, & reliquis partibus, totique animæ denominatiuè ratione illius partis, cui est visio formaliter immanens, & ita secundum omnes potest concurrere ad visionem formaliter immanentem secundum omnes. Neque refert secundum omnes partes concurrere per modum principij vitalis, quia anima secundum omnes sui partes concurrit per modum principij vitalis ad mutationem, cuius terminus non omnibus immediatè, sed aliquibus tantum vnitur.

10 Obiicies tertio. Si anima secundum omnes sui partes concurreret ad visionem, sequeretur viuens maius corpore, perfectius videre alio viuente exiguo corpore prædito, & idem viuens imperfectius videre resecto ab illo brachio, quam illo retento, quia pauciores anima habet partes quàm existit brachio abscisso, ac quando, cum proprio brachio integrum perseuerat. Resp. Hanc obiectionem in rationalibus locum non habere, in quibus anima partibus caret; neque in reliquis viuentibus quidquam probare, quia viuens, quod plures partes animæ habet, habet plures materię partes, in quibus operationes exercet, & ita pars quælibet pluribus operationibus exercendis in diuersis partibus subiecti est intenta, & quò pluribus compartibus adiuvatur, plures adiuuat ad illarum operationes, exercendas; in quarum productione suam virtutem infumit, & intenta pluribus operationibus aliarum minorem virtutem habet ad proprias elaborandas, totidem enim, imò forsan magis propriæ virtutis impendit in alias animæ partes adiuuandas, quàm aliarum in suum auxilium experitur.

S. II.

De virtute passiva.

11 TERTIA CONCLUSIO. Etiam si dentur potentia superaddita, anima rationalis est immediatum principium passuum intellectus & volitions, & subiectum informationis, cui vnuntur intellectus, & volitio. Hæc conclusio probatur eadem ratione, quæ primam conclusionem probauit: Anima est principium formaliter intelligens, & amans: ergo intellectus, & amor illi formaliter vnuntur. Antecedens satis firmum est rationibus adductis conclusionem primam; Consequens constabit ex dicendis Controv. 5. Punct. 1. vbi probabo intellectum, & reliquas actiones vitales importare vnionem ipsarum ad subiectum vitaliter operans. Ex quo probatur has actiones vniri animæ; in ipsa esse tanquam in subiecto, ex quo educuntur, difficultate caret, quia absque fundamento distinguendum non est subiectum inhesionis, & informationis.

12 QUARTA CONCLUSIO. Hæ operationes ita subiectantur, & vnuntur animæ, ut non subiectantur, neque vniantur potentiis superadditis, etiam si hæ animam comitentur. Hanc conclusionem non possum euidenti ratione probare, illam tamen satis probabiliter suadeo. Hæc accidentia subiectantur in anima, & ipsa per se sufficiens est, ut sit subiectum adæquatum illarum: ergo non est multiplicandum aliud subiectum inadæquatum pro his actionibus, etsi enim anima potentiis ad illas efficiendas indigeat; non tamen ad illas recipiendas, neque illarum vniones terminandas. Confirmatur: Potissima ratio, quam assignant Doctores ad potentias superadditas constituendas, est, ut anima determinetur ad has actiones, videlicet volituias, & illas intellectuias efficiendas; sed ad illas recipiendas, vel terminandas non indiget hac determinatione speciali, quia eo ipso quod sit determinata ad intellectum producendam, manet determinata ad illam recipiendam, & illius vnionem terminandam: ergo non indiget determinatio ex parte principij passui: ergo non indiget potentia, quæ animam iuuat ad patiendum suas operationes, vel ad termi-

nandum ipsarum vniones, etsi illa indigeat ad efficiendum: ergo etiam si dentur potentia, quæ actiue concurrat cum anima ad suas operationes, nulla datur, quæ passiuè finalis cum anima influat in easdem, quas actiue producit.

QUINTA CONCLUSIO. Brutorum animæ immediatè tanquam subiectum adæquatum recipiunt suas operationes. De operationibus sensus interni, & materialis appetitus probatur eadem ratione, qua probauit intellectum, & volitionem subiectari in anima: de reliquis operationibus ab harum paritate.

SEXTA CONCLUSIO. Sensationes materiales hominis subiectantur in materia, tanquam in subiecto adæquato inhesionis: non subiectari in anima tanquam in subiecto inhesionis adæquato fatentur omnes, quia accedens materiale non potest educi ex subiecto spirituali: subiectari in toto composito tanquam in subiecto adæquato, & in anima tanquam in subiecto inadæquato contendit Arriaga disp. 3. sect. 2. subsect. 2. vbi respondet variis rationibus, quæ alij adducunt ad probandum vnitatem spirituales non posse esse subiectum adhuc inadæquatum rei materialis; ego tamen Arriagæ solutionibus non indigeo, quia rationes omnes, quæ ex aliis in suam sententiam adducit inefficaces iudico: frivolum enim est asserere formam materialem communicatam subiecto, ex quo educatur, suam materialitatem alio modo, quàm per vnionem, quo possumus dicere animam rationalem communicare subiecto suam spiritualitatem, neque alius est modus communicandi prædicta inter subiectum, & formam; materia enim vnita formæ sensitiuæ non fit sensitiua, neque vnita formæ rationali rationalis fit, sed tantum totum ratione formæ, quam doctrinam sæpe repeto, & sæpius esse repetenda, quia video multos hac communicatione prædictorum inter materiam & formam offendere, & prolixè satis inutiliter quæ ex hac doctrina non penetrata disputationes protendere.

Probo rem spirituales non posse esse subiectum inadæquatum educationis rei materialis, ex communi sententia, quæ admittit non posse esse subiectum adæquatum, quo posito sic arguo. Incapacitas recipiendi adæquate formam materialem in subiecto spirituali non provenit ex eo quod sit inferioris ordinis cum illa indigentis alio compingit adiuuante, vel eleuante, quia subiectum spirituale perfectius est forma accidentali, sed ex improportione, quæ est inter rem spirituales, & materialem: sed eadem improportio remanet respectu subiecti inadæquati: ergo eadem incapacitas. Rem explico; incapacitas hæc in subiecto spirituali non oritur ex imperfectione ipsius, sed ex nimia perfectione, propter quam illi repugnat formæ spirituali subiecti; ergo non supplebitur hæc incapacitas per aduentum alius compingit passui, quia non minus est contra perfectionem rei spiritualis esse subiectum inadæquatum rei materialis, quàm adæquatum.

Meam ratiocinationem apriet virtus productiua rei materialis respectu spiritualis, & spiritualis respectu materialis: Res materialis inferioris est ordinis, & ideo ut spirituales producat, indiget principio eleuante, quo rem spirituales producat: Res spiritualis altioris ordinis est respectu materialis, & ideo illam producit sine alio compingit materiali, quia non indiget eleuatione illius cum superior sit: ergo si res spiritualis posset esse subiectum educationis rei materialis, non indigeret compingit eleuante: sed ipsa, ut pote altioris ordinis illam adæquate recipere. Accedit ad hanc ratiocinationem, necessarium non esse ex aliquo capite has sensationes recipi adhuc inadæquate in anima, ut ex conclusione sequenti, & ex dicendis Controv. 5. Punct. 1. de natura intellectus, & aliarum operationum clarè constabit: quæ ratio non est levis momenti, cum absque necessitate ponendum non est accedens materiale subiectari in forma spirituali, quod tantum pro hac questione inuentum est.

SEPTIMA CONCLUSIO. Sensationes materiales vnuntur animo rationali. Probo hanc conclusionem: idem debet esse principium sentiens, & appetens: ergo eidem principio sentiendi, & appetendi debet vniri sensatio, & appetitio: hoc debet esse anima: ergo animæ vnuntur hæ operationes. Hoc principium debere esse animam sic probat: sensatio, & appetitio includunt influxum actiuum: materia neque inadæquate concurrat ad actum sentiendi, & appetendi: ergo anima tantum est quæ sentit & appetit. Respondet Hurradus disp. 4. sect. 3. vbi docet, sensationes materiales recipi in materia, immemor distinctionis inter receptionem